

RUSALIILE

Onorată asistență,

Întâi de toate vă adresez salutul creștinesc și românesc: CRISTOS A ÎNVIAT ! În calitate mea de Mare Capelan al Ordinului Suprem Militar al Templului din Ierusalim și de Magnus Officialis-onorar al acestui Ordin, vreau să mulțumesc Marelui Magistru al O.S.M.T.H. și Marelui Prior al Marelui Priorat al României, fratelui Dan Vasiliu, și colaboratorilor care au organizat întrunirea de astăzi, ca un semn de comuniune spirituală ecumenică și o ocazie de a mărturisi împreună prezența Duhului Sfânt Dumnezeu în sfânta Biserică.

Una dintre sărbătorile importante ale Bisericii Creștine și în mod deosebit ale Ordinului Templierilor este cea a Cincizecimii sau a Rusaliilor. Această sărbătoare ne amintește de Coborârea Duhului Sfânt asupra apostolilor care, aflându-se în cenacol în rugăciune împreună cu Preasfânta Fecioară Maria, așteptau momentul împlinirii promisiunii făcute de Isus Cristos la Cina de Taină: *Dacă mă iubiți, veți păzi poruncile mele. Îl voi ruga pe Tatăl meu, iar el vă va da un alt Mângâietor, ca să fie cu voi pentru totdeauna, Duhul adevărului Duhul Sfânt vă va învăța toate (Io 14, 15-17a, 26).*

Rusaliile, ca sărbătoare, își au originea în Vechiul Testament. În cartea Deuteronomului (cap. 16) ni se vorbește despre sărbătoarea secerișului, când se aduceau lui Dumnezeu mulțumiri și daruri pentru recolta de grâu. Aceasta avea loc la șapte săptămâni după Paști, adică la cincizeci de zile. Se mai numea și sărbătoarea săptămânilor. (Ex. 34, 22).

Sărbătoarea Rusaliilor devine și o aniversare a Legământului pe care Dumnezeu l-a încheiat prin Moise cu poporul israelit pe muntele Sinai.

În Noul Testament evenimentul Rusaliilor sau al Cincizecimii capătă o semnificație esențială pentru că marchează începutul misiunii Bisericii de propovăduire a Evangheliei mântuirii.

Îndată ce a coborât Duhul Sfânt asupra Apostolilor, ei au început să pună în aplicare porunca pe care le-o dăduse Isus Cristos înainte de a se înălța la cer: *Mergeți și învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, învățându-le să păzească toate câte v-am poruncit. Și iată eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârșitul lumii.* (Mt 28, 19-20)

Sfântul Luca în cartea **Faptele Apostolilor**, ne-a lăsat o frumoasă și impresionantă relatare în capitolul 2: *Când a sosit ziua Rusaliilor, toți erau adunați în același loc. Și dintr-o dată, s-a iscat din cer un vuiet, ca la venirea unei vijelii puternice, și a umplut întreaga casă în care stăteau. Atunci le-au apărut niște limbi de foc, împărțindu-se și așezându-se asupra fiecăruia dintre ei. Toți s-au umplut de Duhul Sfânt și au început să vorbească în alte limbi, după cum Duhul le dădea să vorbească. Și erau atunci la Ierusalim iudei, bărbați evlavioși din toate națiunile de sub cer. Când s-a auzit vuietul acela, mulțimea s-a adunat și a rămas uimită, pentru că fiecare îi auzea pe ei vorbind în limba sa. Erau uimiți și se minunau spunând: «Oare nu sunt galileeni toți aceștia care vorbesc?» Și cum de îi auzim fiecare în limba în care ne-am născut? Parți, mezi, elamiți și locuitori din Mesopotania, Iudeea, Capadocia, din Pont și Asia, din Frigia și Pamfîlia, din Egipt și din părțile Libiei, care sunt aproape de Cirene, ... îi auzim vorbind în limbile noastre despre faptele minunate ale lui Dumnezeu. (2, 1-11).*

Iată, așadar, o minunată manifestare a sfântului Duh, a treia Persoană a Preasfintei Treimi, Dumnezeu ca și Tatăl, ca și Fiul. Iată aici adevărul pe care îl mărturisim cu toții că este un singur Dumnezeu în Trei Persoane: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt.

Sfântul Luca ne vorbește încă de la început de ziua *Rusaliilor*, adică a *Cincizecimii*.

Denumirea populară de *Rusalii*, așa cum se folosește în unele limbi, își are originea într-o sărbătoare a romanilor, care, în amintirea răposaților, împodobeau mormintele cu trandafiri (rosalia). Dar, de exemplu în limba germană întâlnim termenul de Pfingstfest: și de aici Pfingst Blume, este denumirea bujorului. Îmi amintesc din timpul copilăriei că de Rusalii erau duși la biserică în mod deosebit bujori pentru împodobirea sfântului locaș și eram mândri că mama le rupea proaspeți din grădină și ni-i puneă în brațe. Chiar dacă eram băieți nu ne era rușine să mergem cu brațele pline de flori la biserică Frumoase obiceiuri.

Și în lexicul maghiar bujori sunt în corespondent direct cu Rusaliile că se numesc Pünkösdirózsa.

Și pentru că am trecut la obiceiuri și tradiții legate de sărbătoarea Rusaliilor, nu ar fi rău să amintesc de unele din ele, fără a umbri valoarea și importanța sărbătorii. Faptul că bisericile și casele creștinilor sunt împodobite cu ramuri de tei, sau de nuc, ori de stejar, după datina locului, constituie un simbol și totodată un îndemn ca și sufletele oamenilor, curățate de păcate și reînnoite, să fie împodobite cu virtuțile și harurile Duhului Sfânt, dătător de viață. De aici, Rusaliile s-au mai numit și „Duminica verde”. Ramurile aduse la biserică sunt sfințite și apoi împărțite celor de acasă și păstrate în locuințe ca apărare contra relelor.

Mai întâlnim apoi denumirea de „Duminica Mare”, deoarece Duhul Sfânt i-a unit pe oamenii de diferite naționalități ca ei să audă și să mărturisească adevărurile propovăduite de Apostoli.

Mai este obiceiul ca a doua zi de Rusalii să se facă procesiune pentru rodnicia ogoarelor, ca Duhul Sfânt, care a dat și dăruiește reînnoire și viață Bisericii, să facă rodnică munca și truda oamenilor.

Remarcăm și faptul că în Biserica Romano-Catolică veșmintele liturgice sunt de culoare roșie, care îl simbolizează pe Duhul Sfânt, duhul dragostei și al curajului (al tăriei), care a coborât asupra Apostolilor sub chip de limbi de foc.

Aici am ajuns la un alt punct și anume: Ce înseamnă diferitele chipuri sau semne prin care s-a arătat, s-a manifestat Duhul Sfânt?

În primul rând **FOCUL**. El înseamnă forță, energie, purificare. Prin limbile de foc sub chipul cărora a coborât asupra Apostolilor Duhul Sfânt, le-a dat puterea să înlăture frica de care fuseseră cuprinși înainte de Rusalii. Este remarcabil curajul pe care l-au dovedit în timpul activității lor misionare. În ciuda amenințărilor, a pedepselor, a umilirilor, a închisorii „cu mare putere mărturiseau despre Învierea Domnului nostru Isus Cristos (cfr. Fapte, 4, 33) și erau bucuroși să sufere pentru numele lui ... Și nu încetau să-l vestească pe Cristos Isus (Fapte 5, 41), deoarece, noi suntem martori” (5, 32).

Și cine nu cunoaște faptul că mărturia i-a transformat în martiri pentru cauza lui Cristos, care le spusese: „*Veți primi putere, venind Duhul Sfânt peste voi, și îmi veți fi martori în Ierusalim și în toată Iudeea, în Samaria și până la marginile pământului.*” (Fapte, 1, 9). Au fost ultimele cuvinte pe care le-a adresat Isus Apostolilor înainte de înălțarea Sa la cer. Flacăra Duhului Sfânt este semnul purificării. Sfântul Ioan Botezătorul îl vestește pe Cristos, ca pe Acela care va boteza cu Duhul Sfânt: „*Eu vă botez cu apă, însă vine unul mai puternic decât mine, căruia nu sunt vrednic să-i dezleg cureaua încălțămintei. El vă va boteza cu Duh Sfânt și cu foc*”. (Mt. 3, 11)

NORUL ȘI LUMINA. În ziua Bunei Vestiri când îngerul Gabriel i s-a arătat Preasfintei Fecioare Maria, i-a spus: „*Ai aflat har la Dumnezeu. Vei primi în sânul tău un fiu și-l vei numi Isus. Acesta va fi mare: va fi numit Fiul Celui Preaînalt ... Cum va fi aceasta? întreabă ea. Iar îngerul îi explică minunea: Duhul Sfânt va veni asupra ta și puterea celui Preaînalt te va umbri.*” (Este vorba de un nor luminos, care o proteja pe Maica Domnului, pururea Fecioară, vezi Lc. 1, 26-38). Astfel în mod minunat „*Cuvântul s-a făcut trup și a locuit între noi*”. (Io. 1, 14)

Să mergem pe muntele Tabor, unde Isus a arătat celor trei apostoli, Petru, Iacob și Ioan o crâmpenie din frumusețea sa divină. În timp ce Petru își exprima entuziasmul pentru cele văzute, i-a învăluit un nor luminos și din nor s-a auzit o voce, spunând: „*Acesta este Fiul meu cel ales; de El să ascultați.*” Aici are loc prezența celor trei Persoane dumnezeiești: Tatăl (vocea), Fiul (Isus) și Duhul Sfânt (norul). Lc. 9, 28-36.

PORUMBELUL: un alt chip în care s-a arătat Duhul Sfânt. După ce Isus a fost botezat în apa Iordanului, s-au deschis cerurile și l-a văzut pe Duhul lui Dumnezeu coborând ca un porumbel și venind asupra lui. Și un glas din ceruri spunea: „*Acesta este Fiul meu cel iubit, în care mi-am găsit mulțumirea*”. (Mt. 3, 16-17)

Deseori în iconografia și arta creștină Duhul Sfânt este prezentat sub chip de porumbel.

Specialiștii ne amintesc și alte simboluri ale manifestării Duhului Sfânt Dumnezeu, dar ne rezumăm la acestea mai cunoscute.

Ziua Cincizecimii a constituit începutul misiunii Bisericii lui Cristos. Duhul Sfânt, așa cum l-a însoțit pe Mântuitorul, tot astfel va acționa în permanență în toți fiii Bisericii. Acest lucru s-a văzut chiar la început când mulțimile, adunate în jurul apostolilor, ascultau cuvântul lor și primeau Botezul, precum și darurile divine. Astfel se înfăptuiește ceea ce a prezis Isus: „*Veți primi putere când va veni Duhul Sfânt și-mi veți fi martori până la marginile pământului*”. (Lc. 1, 8)

De la Apostoli, în toată istoria Bisericii și a lumii Duhul Sfânt îi călăuzește pe toți creștinii prin prezența și harurile sale, ca ei, la rândul lor, să trăiască în credință, să practice virtuțile sfinte și să răspundă cu perseverență și fidelitate la chemarea supremă la mântuire.

Fiecare creștin l-a primit pe Duhul Sfânt cu darurile sale în mod deosebit în taina sau sacramentul Mirului.

Sfântul Vasile cel Mare, episcop, care a trăit și a activat în secolul al IV-lea, scrie: „*Noi toți am primit unul și același Duh: pe Duhul Sfânt. Căci, deși luați în parte, suntem numeroși și Cristos face ca Duhul Tatălui și al Său să locuiască în fiecare dintre noi, acest Duh unic și nedespărțit prin El însuși, îi aduce la unire pe toți cei care sunt diferiți între ei ... și îi aduce pe toți la unitatea spirituală, El este Spiritul iubirii, al adevărului și al păcii*”.

Vorbind de acțiunea și manifestarea Duhului Sfânt în Biserică și ca atare în fiecare creștin, spunem și despre prezența activă a Tatălui și a Fiului, căci unul este Dumnezeu; iar Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt sunt un singur Dumnezeu, căruia să-i dăm preamărire și să-i mulțumim acum și totdeauna.

Vă mulțumesc.

București, 14 mai 2005 A.D.

MONSENIORUL ILIEȘ SOCIU,

VICAR AL ARHIEPISCOPIEI ROMANO-CATOLICE,

Mare Ofițer de Onoare și Mare Capelan al Marelui Priorat al României